

5074/MH

A-2051
MUSIC VOCAL THEORY-A
SEMESTER-II

TIME 3 HOURS

MM: 38

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Section A & B Section C will be compulsory.

SECTION-A

- 1 Write about the historical development of music in due following periods:
(Attempt any one)
a) Ramayan Period b) Mahabharat Period (6 marks)
- 2 Give definition and explanation of the following musical terms:
(Attempt any three)
Raag, Thaata, Jatis of Ragas, Aroh (6 marks)
- 3 What is the importance of Voice Culture in music? (6 marks)
- 4 Write the life Sketch and contribution towards music of Pandit Vishnu Digambar Paluskar. (6 marks)

SECTION-B

- 5 Write in detail about the classification of Indian musical Instruments. (6 marks)
- 6 Give definition of the following in the Context of Gurmat Sangeet:
(Attempt any two) : Raag, Mahla, Rahao (6 marks)
- 7 Give detailed description and notation of drut khayal with Alap-tans in any one rags of the prescribed syllabus: (Attempt any one):
Khamaj, Bhopali. (6 marks)
- 8 Give detailed description and notation of following tala with Ekgun, Dugan:
(Attempt any one): Ektaal, Teevra. (6 marks)

OR

Give the description of the following rags (Attempt any one):
Tilang, Desh kar.

SECTION-C (Compulsory)

- 9
a) Name any four Instruments popular in Ramayan period.
b) What is the difference between Raag and Thaata? Explain.
c) Write the Pakad of Raag Bhoopali.
d) Name any four wind instruments.
e) How many ragas are there in Sri Guru Granth Sahib ji ? Name the first raga prescribed in Sri Guru Granth Sahib ji.
f) How many matras are there in Roopak Taal?
g) Name any two books written by Pt. Vishnu Digambar Paluskar.

(7X2=14 marks)

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ
ਭਾਗ-ੳ

- 1 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ:
(ਕੋਈ ਇਕ ਕਰੋ)
- ੳ) ਰਾਮਾਇਣ ਕਾਲ ਅ) ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਕਾਲ
- 2 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਗੀਤਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ:
(ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਰੋ):
- ਰਾਗ, ਥਾਟ, ਰਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ, ਆਰੋਹ
- 3 ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਕੰਠ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
- 4 ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲੁਸਕਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਅ

- 5 ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਾਦਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
- 6 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗੁਰਮਤ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। (ਕੋਈ ਦੋ ਕਰੋ): ਰਾਗ, ਮਹਲਾ, ਰਹਾਓ
- 7 ਆਪਣੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਦਾ ਪਰੀਚੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਖਿਆਲ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ ਆਲਾਪ-ਤਾਨ ਸਮੇਤ ਲਿਖੋ: (ਕੋਈ ਇਕ ਕਰੋ) : ਖਮਾਜ, ਭੂਪਾਲੀ
- 8 ਆਪਣੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਤਾਲ ਦਾ ਪਰੀਚੈ, ਠੇਕੇ ਦੇ ਬੋਲ, ਦੁਗੁਣ ਸਮੇਤ ਲਿਖੋ:
(ਕੋਈ ਇਕ ਕਰੋ) : ਇੱਕਤਾਲ, ਤੀਵਰਾ

ਜਾਂ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਾਗ ਦਾ ਪਰੀਚੈ ਲਿਖੋ: (ਕੋਈ ਇਕ ਕਰੋ): ਤਿਲੰਗ, ਦੇਸ਼ਕਾਰ

ਭਾਗ-ੲ

- 9 ੳ) ਰਮਾਇਣ ਕਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਾਰ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- ਅ) ਰਾਗ ਅਤੇ ਥਾਟ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹਨ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- ੲ) ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੀ ਪਕੜ ਲਿਖੋ।
- ਸ) ਚਾਰ ਸੁਸ਼ਿਰ ਵਾਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਦਰਜ ਪਹਿਲੇ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- ਕ) ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- ਖ) ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲੁਸਕਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤ ਕੋਈ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।